

UPDATE

HANDHAVING EN OPENBARE ORDE

februari_2024

Onder redactie van:

Chantal van Mil

Advocaat
024 - 381 83 12
c.van.mil@hekkelman.nl

Franc Pommer

Advocaat
024 - 382 83 89
f.pommer@hekkelman.nl

1. Indienen handhavingsverzoek geen misbruik van recht. Legitiem belang. Algemeen belang.

[ABRvS 21 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:643](#)

Algemeen belang is gediend bij beëindigen overtreding en handhaven bestemmingsplan. Het college was derhalve, ook los van handhavingsverzoek, niet alleen bevoegd, maar gelet op het algemeen belang in beginsel ook verplicht om handhavend op te treden tegen het met het bestemmingsplan strijdige gebruik. De achtergrond van handhavingsverzoek noch de relatie tussen appellante en verzoeker bieden grond voor het oordeel dat sprake zou zijn van misbruik van recht of oneigenlijk gebruik van handhavingsverzoek. Legitiem belang bij handhaving.

[lees verder...](#)

2. Overgangsrecht Ow handhaving. Oud recht van toepassing in bezwaarfase als LOD voor 1 januari 2024 is opgelegd.

[Rb. Gelderland 20 februari 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:860](#)

LOD opgelegd in december 2023. Oud recht van toepassing. College hoeft in (nog te nemen) beslissing op bezwaar niet te motiveren op welke grondslag het college de overtreding baseert onder de Ow.

[lees verder...](#)

3. Overtreder. Laten gebruiken is zelfstandige overtreding.

[ABRvS 14 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:628](#)

Voor laten gebruiken van een pand is niet vereist dat appellant zelf het pand in strijd met het bestemmingsplan gebruikt. Het is daarvoor voldoende als appellant het perceel laat gebruiken (door anderen) in strijd met het bestemmingsplan. Appellant heeft naar het oordeel van de Afdeling niet aannemelijk gemaakt dat hij niet wist en niet kon weten dat het perceel in strijd met het bestemmingsplan werd gebruikt.

[lees verder...](#)

4. Overgangsrecht Ow handhaving. Verwijzing naar de wetgever.

[Rb. Oost-Brabant 12 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:473](#)

Voornemen uitgebracht. Vraag of handhavend opgetreden moet worden op grond van oud recht (naar aanleiding van het verzoek ingevolge artikel 4.3 Invoeringswet Ow) of op grond van Ow (artikel 4.23 Invoeringswet Ow). De keuze voor twee verschillende 'kantelmomenten' bij zaken over handhaving op verzoek en zaken over ambtshalve handhaving heeft ongewenste en wellicht onvoorziene gevolgen.

[lees verder...](#)

5. Wet Bibob. De weigering en intrekking van de vergunningen zijn in strijd met het evenredigheidsbeginsel van artikel 3 Wet Bibob en artikel 3:4 lid 2 Awb.

[Rb. Midden-Nederland 1 februari 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:423](#)

Gelet op de grote gevolgen voor eisers, bezien tegen de aard en de ernst van het gevaar, is de rechtbank van oordeel dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat in dit geval niet volstaan had kunnen worden met de oplegging van een minder zware sanctie, zoals een vergunning met voorschriften.

[lees verder...](#)

6. Sluiting woning in verband met ontploffingen (en pogingen daartoe) bij woning op grond van artikel 174a Gemeentewet.

[Rb. Noord-Holland 13 februari 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:1631](#)

Voorlopige voorziening. Burgemeester beëindigt in 2023 bevolen sluiting woning op grond van 175 Gemeentewet en beslist onmiddellijk tot sluiting op grond van artikel 174a, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet. Sluiting houdt stand.

[lees verder...](#)

7. Onvoldoende samenhang Wet Bibob.

[Rb. Oost-Brabant 14 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:499](#)

Weigering voor het verplaatsen van een woonwagen op grond van artikel 3 eerste lid, aanhef en onder b, en op grond van artikel 3, zesde lid, van de Wet Bibob. Er bestaat onvoldoende samenhang tussen het strafbaar feit en de omgevingsvergunning. De weigering is onvoldoende evenredig met de mate van het gevaar en de ernst van de resterende strafbare feiten.

[lees verder...](#)

8. 13b Opiumwet. Sluiting ten tijde van coronamaatregelen niet onevenwichtig.

[ABRvS 21 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:715](#)

Dat ten tijde van het besluit om de woning tijdelijk te sluiten coronamaatregelen golden, maakt de sluiting niet onevenwichtig. De toen geldende regels vormden geen beletsel voor een tijdelijk verblijf bij anderen.

[lees verder...](#)

9. Wet Bibob. Weigering openbaarmaking gegevens terecht.

[ABRvS 28 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:843](#)

De Wet Bibob kent een bijzondere openbaarmakingsregeling die de Wob opzij zet. De feiten in de weigeringsbesluiten maken deel uit van het onderzoek in het kader van de Wet Bibob en zijn bovendien sterk verweven met (persoons)gegevens van de betrokkenen.

[lees verder...](#)

PLATFORM

Handhaving en toezicht in de fysieke leefomgeving

Als lid van dit landelijke platform is jouw organisatie voor **€ 699,-** per jaar verzekerd van exclusieve toegang tot actuele kennis, innovatie en intervisie op het vlak van handhaving en toezicht.

[lees verder...](#)

1. Indienen handhavingsverzoek geen misbruik van recht. Legitiem belang. Algemeen belang.

[ABRvS 21 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:643](#)

Algemeen belang is gediend bij beëindigen overtreding en handhaven bestemmingsplan. Het college was derhalve, ook los van handhavingsverzoek, niet alleen bevoegd, maar gelet op het algemeen belang in beginsel ook verplicht om handhavend op te treden tegen het met het bestemmingsplan strijdige gebruik. De achtergrond van handhavingsverzoek noch de relatie tussen appellante en verzoeker bieden grond voor het oordeel dat sprake zou zijn van misbruik van recht of oneigenlijk gebruik van handhavingsverzoek. Legitiem belang bij handhaving.

“Is er sprake van misbruik van recht?”

9. [appellante] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college het verzoek van Parkhotel om handhavend op te treden tegen het gebruik van de bovenwoning als burgerwoning niet-ontvankelijk had moeten verklaren, omdat sprake is van misbruik van recht. Volgens [appellante] dient het handhavingsverzoek geen ander doel dan haar onder druk te zetten om de woning aan Parkhotel te verkopen. Omdat de bovenwoning geen belemmering vormt voor de door Parkhotel gewenste uitbreiding van horeca-activiteiten, heeft de rechtbank volgens [appellante] ten onrechte overwogen dat Parkhotel belang heeft bij handhaving. [appellante] wijst erop dat Parkhotel door wijziging van de splitsingsakte haar heeft verplicht de bovenwoning uitsluitend als privéwoning te gebruiken. Ook wijst zij erop dat uit de splitsingsakte volgt dat zij en Parkhotel zich jegens elkaar moeten gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid en dat een ei-

genaar of gebruiker geen onredelijke hinder mag toebrengen aan de andere eigenaren of gebruikers. Daar voldoet Parkhotel volgens [appellante] niet aan. Gelet hierop had volgens [appellante] de rechtbank de rechtsgevolgen van het door haar vernietigde besluit, onder meer vanwege het ontbreken van een motivering over misbruik van recht, niet in stand mogen laten.

9.1. De rechtbank heeft terecht overwogen dat van misbruik van recht geen sprake is. Voor het oordeel dat sprake is van oneigenlijk gebruik van het verzoek om handhaving bestaat geen aanleiding. Het algemeen belang is, zoals door het college is toegelicht in het besluit van 4 oktober 2021, gediend bij het beëindigen van de overtreding en het handhaven van het bestemmingsplan. Het college was derhalve, ook los van het verzoek om handhaving van Parkhotel, niet alleen bevoegd, maar gelet op het algemeen belang in beginsel ook verplicht om handhavend op te treden tegen het met het bestemmingsplan strijdige gebruik van de

bovenwoning door [appellante]. De achtergrond van het verzoek om handhaving van Parkhotel noch de relatie tussen [appellante] en Parkhotel bieden grond voor het oordeel dat sprake zou zijn van misbruik van recht of oneigenlijk gebruik van het verzoek om handhaving. De rechtbank heeft terecht overwogen dat Parkhotel een legitiem belang bij handhaving heeft omdat het gebruik als burgerwoning van de bovenwoning belemmerend zou kunnen zijn voor Parkhotel. Zie ter vergelijking de uitspraak van de

Afdeling van 29 februari 2012, ECLI:NL:R-VS:2012:BV7290, onder 2.4.1. Dit betekent dat de rechtbank de rechtsgevolgen van het door haar vernietigde besluit op dit punt in stand heeft mogen laten. Of er sprake is van bijzondere omstandigheden om van handhavend op te treden af te zien, zal de Afdeling hierna beoordelen.

Het betoog faalt.”

2. Overgangsrecht Ow handhaving. Oud recht van toepassing in bezwaarfase als LOD voor 1 januari 2024 is opgelegd.

Rb. Gelderland 20 februari 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:860

LOD opgelegd in december 2023. Oud recht van toepassing. College hoeft in (nog te nemen) beslissing op bezwaar niet te motiveren op welke grondslag het college de overtreding baseert onder de Ow.

“Ter inleiding: welk recht is van toepassing?

5. Verzoekster stelt dat het onduidelijk is op welke grondslag het college de overtreding baseert onder de Omgevingswet. De voorzieningenrechter ligt daarom kort toe waarom niet de Omgevingswet, maar het oude recht van toepassing is. Uit artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet volgt dat als een sanctiebesluit is genomen vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet, het oude recht van toepassing

blijft totdat het sanctiebesluit onherroepelijk is. Nu de last onder dwangsom is opgelegd op 20 december 2023, toetst de voorzieningenrechter dus aan het oude recht (in dit geval de Waterwet en de Keur Waterschap Rivierenland 2014). Het college zal in de (nog te nemen) beslissing op bezwaar (anders dan verzoekster stelt) dus ook niet hoeven te motiveren op welke grondslag het college de overtreding baseert onder de Omgevingswet.”

3. Overtreder. Laten gebruiken is zelfstandige overtreding.

[ABRvS 14 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:628](#)

Voor laten gebruiken van een pand is niet vereist dat appellant zelf het pand in strijd met het bestemmingsplan gebruikt. Het is daarvoor voldoende als appellant het perceel laat gebruiken (door anderen) in strijd met het bestemmingsplan. Appellant heeft naar het oordeel van de Afdeling niet aannemelijk gemaakt dat hij niet wist en niet kon weten dat het perceel in strijd met het bestemmingsplan werd gebruikt.

“- Het gebruik van het pand

5.3. De Afdeling overweegt dat de enkele omstandigheid dat [appellant B] het pand niet zelf in strijd met het bestemmingsplan gebruikt, niet betekent dat hij niet als overtreder kan worden aangemerkt. De Afdeling wijst er in dit verband op dat, gelet op de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo, onder “gebruiken van gronden” als bedoeld in deze bepaling mede moet worden verstaan het “laten gebruiken van gronden” (Kamerstukken II 2006/07, 30 844, nr. 3, blz. 94). De Afdeling verwijst in dit verband naar haar uitspraak van 6 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1458, onder 5.2.

5.4. Het college heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat [appellant B] het

pand in strijd met de planregels laat gebruiken en daarmee handelt in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Voor het laten gebruiken van een pand is namelijk niet vereist dat [appellant B] zelf het pand in strijd met het bestemmingsplan gebruikt. Het is daarvoor voldoende als [appellant B] het perceel laat gebruiken (door anderen) in strijd met het bestemmingsplan. [appellant B] heeft naar het oordeel van de Afdeling niet aannemelijk gemaakt dat hij niet wist en niet kon weten dat het perceel in strijd met het bestemmingsplan werd gebruikt. Dit betekent dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het college [appellant B] terecht als overtreder heeft aangemerkt wat betreft het laten gebruik van het pand.

Het betoog slaagt niet.”

4. Overgangsrecht Ow handhaving. Verwijzing naar de wetgever.

[Rb. Oost-Brabant 12 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:473](#)

Voornemen uitgebracht. Vraag of handhavend opgetreden moet worden op grond van oud recht (naar aanleiding van het verzoek ingevolge artikel 4.3 Invoeringswet Ow) of op grond van Ow (artikel 4.23 Invoeringswet Ow). De keuze voor twee verschillende 'kantelmomenten' bij zaken over handhaving op verzoek en zaken over ambtshalve handhaving heeft ongewenste en wellicht onvoorziene gevolgen.

"7.2 In de memorie van toelichting bij artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet⁴ staat: "Bij een beschikking op een aanvraag wordt, ongeacht welke procedure van toepassing is, altijd de dag waarop de aanvraag is ingediend als «kantelmoment» gehanteerd. Dit betekent dat als de aanvraag (volgens de ontvangsttheorie) is ingediend voordat de Omgevingswet in werking is getreden, het besluit wordt voorbereid en vastgesteld op basis van het oude recht. Dan wordt dus de volledige procedure doorlopen en gevolgd conform de oude wet- en regelgeving, zowel qua procedurele stappen als qua inhoudelijke toetsing en zowel qua besluitvormingsprocedure als qua bezwaar- en beroepsprocedure." Bij artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingsrecht staat het volgende: "Als voor inwerkingtreding van de Omgevingswet alleen een schriftelijk voornemen daartoe geuit, dan kan het sanctiebesluit met toepassing van de nieuwe wettelijke regeling worden opgelegd (uiteraard alleen voor zover na inwerkingtreding van de stelselherziening nog steeds sprake is van een overtreding). Bij een handhavingsbesluit op verzoek wordt aangesloten bij het moment waarop het verzoek om handhaving is ontvangen. Het overgangsrecht van afdeling 4.1 loopt dan over in het

overgangsrecht zoals geregeld in dit artikel: de eerbiedigende werking geldt niet slechts tot het sanctiebesluit op aanvraag onherroepelijk wordt, maar tot het sanctiebesluit ten uitvoer is gelegd."

7.3 De voorgestane uitleg van het artikel door de wetgever, lijkt er op te duiden dat een sanctiebesluit naar aanleiding van een verzoek dat is ingediend vóór 1 januari 2024, op basis van het oude recht moet worden genomen. Deze uitleg en de keuze voor twee afwijkende 'kantelmomenten' heeft, mede door de hierboven aangehaalde vaste rechtspraak, ongewenste en wellicht onvoorziene gevolgen. Ten behoeve van de rechtsvorming zet de rechtbank hieronder ten overvloede wat gevolgen op een rij die in ieder geval spelen (er kunnen nog meer gevolgen zijn). Als onder de Omgevingswet geen sprake meer is van een overtreding maar onder het oude recht wel, dan zou dit kunnen betekenen dat na 1 januari 2024 een sanctiebesluit wordt genomen en ten uitvoer gelegd voor een handeling die na 1 januari 2024 géén overtreding meer is onder het nieuwe recht, enkel en alleen omdat een verzoek om handhaving voor 1 januari 2024 is ingediend. Het college kan immers niet ambtshalve overgaan tot handhaving van-

wege een handeling die onder het nieuwe recht geen overtreding oplevert. Dit speelt in deze zaak niet omdat een overtreding van het oude Activiteitenbesluit ook een overtreding is van (het tijdelijk deel van het geldende) omgevingsplan van de gemeente Heusden.

- De omgekeerde situatie kan zich ook voordoen. Als een feit géén overtreding oplevert onder het oude recht maar wel onder het nieuwe recht, dan zou het verzoek om handhaving onder het oude recht moeten worden afgewezen en moet de betrokkene kennelijk maar hetzelfde verzoek indienen onder het nieuwe recht.

- De uitleg en de keuze voor twee kantelmomenten leiden tot een vreemd onderscheid tussen handhaven op verzoek en handhaven uit eigen beweging. Als in het verleden een verzoek om handhaving is ingediend en daarop nog niet is beslist of verkeerd beslist (zoals in dit geval) zou vervolgens mogelijk moeten worden gehandhaafd op grond van het oude recht. Als het bevoegd gezag zelf besluit om tot handhavend optreden over te gaan, zou moeten worden gehandhaafd op grond van het nieuwe recht ook al is een voornemen uitgebracht vóór 1 januari 2024. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat in artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet cumulatieve eisen worden gesteld (als aan een van de eisen niet wordt voldaan, is het nieuwe recht van toepassing). In dit geval betekent dit, dat het college een besluit over de oplegging van een last onder dwangsom naar aanleiding van de constatering van 4 november 2023 zal moeten nemen naar aanleiding van het voornemen en de eventueel daarop ingediende zienswijzen onder het nieuwe recht (de Omgevingswet).

Tegelijkertijd zal het college op basis van het oude recht moeten beslissen of alsnog een last onder dwangsom wordt opgelegd op basis van het oude recht naar aanleiding van het verzoek van eiser en de overtreding van 4 maart 2023.

- Ook de rechtspraak rond een concreet zicht op legalisatie is moeilijker toepasbaar in zaken over een verzoek om handhaving. Dat concreet zicht kan alleen maar worden aangenomen als ook een aanvraag voor een legaliserende omgevingsvergunning is ingediend voor 1 januari 2024. Na 1 januari 2024 kan immers geen aanvraag meer worden ingediend voor een legaliserende omgevingsvergunning onder het oude recht maar zal een aanvraag moeten worden ingediend voor een gelijksoortige activiteit onder het nieuwe recht. Met andere woorden, in handhavingzaken waarin het oude recht van toepassing is, zal (bij gebrek aan een aanvraag voor 1 januari 2024) het al dan niet bestaan van concreet zicht op legalisatie onder nieuw recht moeten worden beantwoord.

- Het onverkort van toepassing verklaren van artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet op het verzoek om handhaving (naast het specifieke overgangsrecht voor handhaving in artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet kan betekenen dat jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog steeds moet worden gehandhaafd onder het oude, al lang vervallen recht in de gevallen waarin voor 1 januari 2024 een verzoek om handhaving is ingediend.

7.4 De rechtbank signaleert deze gevolgen van het onderscheid tussen de afdoening van verzoeken om handhaving en zelfstandige (ambtshalve)handhavingsbesluiten. Het is

aan de wetgever om hier wellicht nog eens kritisch naar te kijken.

7.5 De rechtbank geeft het college de aanwijzing om in de nieuwe beslissing op bezwaar (die het college volgens artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet dus moet

nemen op basis van het oude recht) naar aanleiding van deze uitspraak tevens het (ambtshalve) te nemen handhavingsbesluit van het college naar aanleiding van de constatering van de overtreding op 4 november 2023 te betrekken als dat voor de nieuwe beslissing op bezwaar wordt genomen.”

5. Wet Bibob. De weigering en intrekking van de vergunningen zijn in strijd met het evenredigheidsbeginsel van artikel 3 Wet Bibob en artikel 3:4 lid 2 Awb.

Rb. Midden-Nederland 1 februari 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:423

Gelet op de grote gevolgen voor eisers, bezien tegen de aard en de ernst van het gevaar, is de rechtbank van oordeel dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat in dit geval niet volstaan had kunnen worden met de oplegging van een minder zware sanctie, zoals een vergunning met voorschriften.

“14. De rechtbank oordeelt dat het bestreden besluit een gedetailleerde uiteenzetting bevat van de feiten en omstandigheden die erop wijzen, alsmede redelijkerwijs doen vermoeden dat eiseres sub 1 in relatie staat tot strafbare feiten die zijn gepleegd door de vennootschappen op andere locaties. Deze strafbare gedragingen hangen samen met activiteiten waarvoor de revisievergunning is aangevraagd en reeds omgevingsvergunningen zijn verleend. Niet is vereist dat de strafbare feiten moeten zijn begaan bij dezelfde inrichting om deze te mogen betrekken bij het vaststellen van de mate van gevaar als bedoeld in artikel 3 van de Wet bibob. Het college heeft daarom ook de overtredingen van andere locaties bij de beoordeling van het gevaar mogen betrekken en die overtredingen ook aan eiseres sub 1 kunnen tegenwerpen op grond van artikel 3, vierde lid, aanhef en onder c, van de Wet bibob.

15. Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college op basis van de strafbare feiten van eiseres sub 1 en de (recente) strafbare feiten van de andere vennootschappen kunnen concluderen dat er sprake is van een ernstig gevaar voor nieuwe strafbare feiten. Het college heeft in de knip geen aanleiding

[H] zien om een mindere mate van gevaar aan te nemen. Evenmin heeft het college in het tijdsverloop een reden [H] zien om aan te nemen dat sprake is van een mindere mate van gevaar. Het college heeft inspectierapport van de NVWA onvoldoende mogen vinden als bewijs dat er geen gevaar meer bestaat dat de eerdere strafbare feiten die zijn gepleegd door de vennootschappen van [G] en van eiser zich in de toekomst niet meer zullen voordoen. Daarbij heeft het college van belang mogen vinden dat sprake is van een patroon van strafbare gedragingen over een langere periode op het gebied van dierenwelzijn.

Tussenconclusie

16. Uit het voorgaande volgt dat het tijdsverloop, de gewijzigde bedrijfsstructuur en de omstandigheid dat verschillende locaties bij de beoordeling zijn betrokken, niet maken dat sprake is van een mindere mate van gevaar in de zin van artikel 3 van de Wet bibob. Het college mocht concluderen dat een ernstige mate van gevaar bestaat. Daarmee is voldaan aan de gevaarstelling op de b-grond van artikel 3 van de Wet bibob en was het college in beginsel bevoegd is om

de vergunningen te weigeren en in te trekken. Die intrekking en weigering mag alleen als die ook evenredig is en dat beoordeelt de rechtbank hierna.

19. De rechtbank overweegt over de evenredigheid als volgt.

[...]

19.2.

De rechtbank acht aannemelijk dat eisers als gevolg van de weigering en intrekking van de vergunningen een aanzienlijke financiële schade lijden. Uit de stukken van de taxateur blijkt dat de waarde van het onroerend goed na intrekking van de vergunningen nog 90% van de waarde van 2019 zal bedragen. Uit de verklaringen afgelegd op de zitting door bouwkundige [F] blijkt dat het gebouw meerdere bouwlagen heeft die technisch gezien niet gewijzigd kunnen worden en het gebouw gezien de constructie feitelijk alleen geschikt is voor een varkenshouderij. Als het bedrijf moet worden gesloopt, betekent dat volgens eisers een financiële schade van € 3,2 miljoen plus een bedrag van € 361.000,- dat recent in de onderneming is geïnvesteerd. Na sloop van het bedrijf resteert een bouwkaavel van één hectare waarop een agrarische bestemming rust. Daarnaast is recentelijk ook de natuurvergunning van de varkenshouderij ingetrokken. Weigering en intrekking van de vergunningen zal leiden tot verlies van inkomsten voor de varkenshouderij van eisers en uiteindelijk tot het faillissement van het bedrijf. Hiermee is ook het eigendomsrecht in het geding. Verder zal sloop van de varkensstallen leiden tot kapitaalvernietiging en tot een verlies aan werkgelegenheid.

19.3.

De rechtbank overweegt verder dat de overtredingen van [G], hoewel deze zijn aan te

merken als ernstig, deels ver in het verleden liggen. De recente overtredingen die zijn te wijten aan de vennootschap in [vestigingsplaats] en de twee andere vennootschappen waar eiser bestuurder van is, zijn minder in aantal en te kwalificeren als minder ernstig. Daarbij weegt de rechtbank mee dat eiser stappen heeft gezet om zijn bedrijfsvoering te verbeteren en overtredingen in de toekomst te voorkomen. In dat verband is van belang dat [G] sinds 28 augustus 2020 op afstand is gezet van de exploitatie van de varkenshouderij van eiser en dat het niet zo is dat de verklaring van de dierenarts en het inspectieverslag van de NVWA in het geheel geen aanknopingspunten bieden voor de aannahme dat de situatie met betrekking tot het dierenwelzijn in het bedrijf van eiser in de afgelopen drie jaar is verbeterd.

19.4.

De rechtbank overweegt verder dat het college zijn standpunt dat de varkensstallen en voorzieningen op het bedrijfsterrein in [vestigingsplaats] nog steeds kunnen worden gebruikt voor andere (vergunningsvrije) activiteiten, niet heeft onderbouwd. Eisers hebben dat standpunt gemotiveerd betwist en het college heeft niet kunnen duiden welk alternatief gebruik dat zou kunnen zijn. Ook op zitting heeft het college hierover geen nadere toelichting kunnen geven. De enkele betwisting door het college dat de voorzieningen geen positieve economische waarde meer hebben en daarom gesloopt moeten worden, is gelet op wat hiervoor is overwogen, onvoldoende als motivering dat de intrekking en weigering van de vergunningen daarom evenredig zijn.

19.5.

De rechtbank is verder van oordeel dat het college te gemakkelijk voorbij is gegaan aan

de door eisers aangedragen alternatieve maatregelen. Ook heeft het college in deze context de gevolgen van de intrekking van de natuurvergunning van de varkenshouderij als gevolg van de onverbindend verklaarde PAS-melding¹² niet onderzocht. De weigering en intrekkingen van de vergunning heeft voor eisers ernstige en vergaande gevolgen, die het college gelet op de op haar rustende zwaardere bewijslast (nu het gaat om belastende besluiten), naar het oordeel van der rechtbank onvoldoende heeft onderzocht. Bij belastende besluiten rust er immers een ambtshalve verplichting op het college om minder vergaande alternatieven serieus onder ogen te zien. Onder deze omstandigheden heeft college naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende afgewogen of de strafbare gedragingen van de vennootschappen op het gebied van dierenwelzijn in de jaren tot 2012 in combinatie met de recentere feiten, dermate ernstig zijn dat de financiële gevolgen van het bestreden besluit voor eisers daartegen opwegen. Daarbij merkt de rechtbank op dat eisers pas in beroep met de verkoop van het bedrijf als alternatieve maatregel zijn gekomen, zodat het college hier in het bestreden besluit niet op kon ingaan, maar dat ontslaat het college niet van de plicht om daar nu alsnog goed naar te kijken.

19.6.

De rechtbank is gezien dit alles van oordeel dat het bestreden besluit de evenredigheidsstoets van artikel 3, vijfde lid, van de Wet bibob en artikel 3:4 van de Awb niet kan doorstaan, omdat de gevolgen van de permanente intrekking voor eisers zeer zwaar zijn. Er staan grote (eigendomsrechtelijke) belangen op het spel en die worden door de maatregelen op ernstige wijze aangetast. De rechtbank acht niet ondenkbaar dat het

permanent intrekken van de vergunningen voor eiseres sub 1 een faillissement kan betekenen. De permanente intrekking van de vergunningen heeft ook tot gevolg dat deelname aan een beëindigingsregeling niet meer mogelijk is. De rechtbank acht ook niet uitgesloten dat eiseres sub 3 en eiser (forse) negatieve financiële gevolgen kunnen ondervinden. Gelet op de grote gevolgen voor eisers, bezien tegen de aard en ernst van het gevaar, is de rechtbank van oordeel dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat in dit geval niet volstaan had kunnen worden met de oplegging van een minder zware sanctie, zoals een vergunning met voorschriften. Het beroep is daarom gegrond.

19.7.

De rechtbank is, anders dan het college, van oordeel dat de tekst van artikel 3, zevende lid van de Wet bibob het geven van voorschriften in een situatie als deze niet uitsluit. Anders dan het college, acht de rechtbank de wetstekst en niet de Memorie van Toelichting doorslaggevend. Zoals uit de tweede volzin van dit artikellid blijkt, kan het bestuursorgaan voorschriften aan de beschikking verbinden indien sprake is van een ernstig gevaar waarbij de ernst van de strafbare feiten weigering of intrekking van de beschikking niet rechtvaardigt. Die situatie doet zich hier voor, zoals volgt uit het voorgaande. Dit betekent dat het college nader moet bezien of aan de gevraagde en verleende vergunningen voorwaarden gesteld kunnen worden, bijvoorbeeld een voorwaardelijke vergunning met verscherpt toezicht. De bezwaren die het college daartegen heeft ingebracht, zijn naar het oordeel de rechtbank onvoldoende steekhoudend.”

6. Sluiting woning in verband met ontploffingen (en pogingen daartoe) bij woning op grond van artikel 174a Gemeentewet.

Rb. Noord-Holland 13 februari 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:1631

Voorlopige voorziening. Burgemeester beëindigt in 2023 bevolen sluiting woning op grond van 175 Gemeentewet en beslist onmiddellijk tot sluiting op grond van artikel 174a, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet. Sluiting houdt stand.

“2.2.

De voorzieningenrechter betreft in de beoordeling van de gevraagde voorlopige voorziening alleen het besluit van 9 februari 2024 waarbij de woning per die datum is gesloten op grond van artikel 174a, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet¹ en waarmee de woning voor verzoeker gesloten bleef, omdat verzoeker bij een voorlopige voorziening over het tot 9 februari 2024 geldende besluit geen rechtens relevant belang heeft. Naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is aan de voorwaarden van dit artikel, zoals dat sedert 1 januari 2024 luidt, voldaan. De aan dat besluit ten grondslag gelegde bestuurlijke rapportages van 1 februari 2024 en 8 februari 2024 laten zien dat ook na de incidenten die ten grondslag hebben gelegen aan de sluiting van de woning op 15 september 2023 en de verlenging daarvan bij besluit van 12 december 2023 nog herhaald sprake is van ernstig geweld of bedreiging daarmee in de onmiddellijke nabijheid van [adres] – waaronder het gooien van zwaar vuurwerk met brandbaar materiaal vanaf de straat naar de woning of naastgelegen woningen –, waardoor de openbare orde rond de woning ernstig wordt verstoord of ernstige vrees

bestaat voor het ontstaan van een zodanige ernstige verstoring. De burgemeester was daarom bevoegd de woning te sluiten op grond van artikel 174a, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet.

2.3.

Naar voorlopig oordeel kon de burgemeester ook gebruik maken van zijn bevoegdheid. Uit de genoemde bestuurlijke rapportages heeft de burgemeester mogen afleiden dat de daarin gerelateerde incidenten acties waren gericht op de woning van verzoeker. De burgemeester heeft op basis van deze gegevens de (verlengde) sluiting van verzoekers woning noodzakelijk mogen achten. Tegelijkertijd heeft de voorzieningenrechter wel vraagtekens bij de effectiviteit van het gesloten houden van de woning. Immers, uit alle beschikbare informatie, waaronder ook de ter zitting overgelegde bestuurlijke rapportage van 12 februari 2024, blijkt dat zich vanaf de sluiting in september 2023 tot op heden met (grote) regelmaat incidenten hebben voorgedaan die op de woning lijken te zijn gericht. Vooralsnog lijkt de sluitingsmaatregel dus geen positief effect te sorteren. De voorzieningenrechter begrijpt evenwel ook dat de burgemeester

met de sluiting van de woning – de woning is inmiddels met houten platen aan de voorzijde geheel afgetimmerd – wil laten zien dat deze woning als gevolg van de sluiting en daarmee het vertrek van verzoeker uit de woning geen doelwit meer is of zou moeten zijn zodat de verstoring van de openbare orde tot een einde zal komen. De voorzieningenrechter geeft de burgemeester bij een eventuele afweging over voorzetting van de maatregel wel in overweging nader te bezien of de sluiting wel het gewenste en met de maatregel beoogde effect sorteert.

2.4.

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter weegt het hiervoor bedoelde belang van de burgemeester om de woning gesloten te houden tot 15 maart 2024 zwaarder dan het belang van verzoeker bij een onmiddellijke opheffing van de sluiting. Verzoeker heeft onvoldoende onderbouwd dat hij zodanig op de woning is aangewezen dat de sluiting onmiddellijk zou moeten worden opgeheven. Dat hij de gedeelde zorg heeft over zijn zoon, zoals hij heeft gesteld, maakt dit niet anders. De zoon van verzoeker woont namelijk volgens zijn stelling bij zijn moeder en de voorzieningenrechter gaat er vanuit dat verzoeker ook zonder de beschikking te hebben over de woning in de sluitingsperiode het kennelijk beperkte contact met zijn zoon (elders) kan onderhouden. Ook zijn – niet nader onderbouwde – betoog dat het inmiddels moeilijker voor hem wordt om een slaappleats te vinden, maakt op zichzelf niet dat verzoeker op de woning is aangewezen. Daarbij geldt dat het verzoeker tot dusver is gelukt een slaappleats te vinden. Hij heeft daarbij niet aangegeven om welke reden de

door verweerder genoemde alternatieven – vervangende woonruimte in de vrije sector en opvang bij DNODOen –, mede gelet op de door hem gestelde verdien capaciteit, voor hem niet als zodanig hebben te gelden. Ook heeft hij niet aannemelijk gemaakt dat hij op de woning is aangewezen voor het verrichten van zijn werkzaamheden, die, zo heeft hij verklaard, bestaan uit het reinigen van auto's. De stelling dat de aanslagen op zijn woning het werken voor hem moeilijk zouden maken, is zonder een nadere onderbouwing daarvan voor een ander oordeel onvoldoende. Verzoeker zou de bezwaarprocedure uiteraard kunnen benutten om nader te onderbouwen dat en waarom hij op de woning is aangewezen en waarom er voor hem geen alternatieven zijn, maar thans is er onvoldoende grond voor het oordeel dat zijn situatie zodanig is dat hij uitsluitend op de woning is aangewezen. De voorzieningenrechter weegt ook mee dat uit de rapportages van de politie en de verklaring van verzoeker ter zitting – hij zou met degenen die volgens hem de aanslagen op zijn woning plegen, onenigheid hebben gehad over het gebruik van zijn auto – naar voren komt dat niet aannemelijk is dat verzoeker geen rol speelt of heeft gespeeld in de cyclus van geweld tegen de woning, zodat ook andere compenserende maatregelen voor het niet kunnen beschikken over de woning niet direct van de burgemeester hoeven te worden geleverd.

Conclusie en gevolgen

3. De voorzieningenrechter wijst het verzoek af. Dat betekent dat de woning [adres] voorsnog gesloten blijft.”

7. Onvoldoende samenhang Wet Bibob.

Rb. Oost-Brabant 14 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:499

Weigering voor het verplaatsen van een woonwagen op grond van artikel 3 eerste lid, aanhef en onder b, en op grond van artikel 3, zesde lid, van de Wet Bibob. Er bestaat onvoldoende samenhang tussen het strafbaar feit en de omgevingsvergunning. De weigering is onvoldoende evenredig met de mate van het gevaar en de ernst van de resterende strafbare feiten.

“5.2.

Eiser voert aan dat het college valsheid in geschrifte, waarbij het gaat om het onjuist invullen van het Bibob-formulier voor de verkrijging van de omgevingsvergunning, ten onrechte bij de besluitvorming heeft betrokken. Hij heeft op het formulier geen melding gemaakt van twee strafbeschikkingen, maar daarmee is nog niet gezegd dat hij valsheid in geschrifte heeft gepleegd. Ter ondersteuning van dat standpunt heeft eiser een sepotbeslissing van het Openbaar Ministerie (OM) overgelegd, waaruit blijkt dat de zaak is geseponeerd wegens onvoldoende wettig en overtuigend bewijs. Verder betoogt eiser dat het onjuist invullen van het Bibob-formulier niet maakt dat het gaat om een feit dat is gepleegd bij soortgelijke activiteiten als waar de omgevingsvergunning op ziet. Het college heeft volgens eiser dan ook ten onrechte geconcludeerd dat dit feit samenhangt met de verzochte vergunning. Voor de kilometertellerfraude geldt volgens eiser hetzelfde. Kilometertellerfraude is een delict dat enkel en alleen gepleegd kan worden bij economische activiteiten in verband met voertuigen en hangt dus op geen enkele wijze samen met de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is aangevraagd, aldus eiser.

5.2.1.

Voor zover eiser betoogt dat hij geen valsheid in geschrifte heeft gepleegd en dat het college dat feit om die reden niet aan zijn besluit ten grondslag mocht leggen, gaat de rechtbank daar niet in mee. Het LBB heeft in het advies geconcludeerd dat een ernstig vermoeden bestaat dat eiser op 14 januari 2023 valsheid in geschrifte heeft gepleegd. Dat ernstige vermoeden heeft het LBB gebaseerd op de omstandigheid dat eiser op het Bibob-formulier bij de vraag naar het strafrechtelijke en bestuursrechtelijke verleden geen melding heeft gemaakt van twee strafbeschikkingen die zijn opgelegd voor de kilometertellerfraude en het handelen in strijd met de Wet milieubeheer. Dat niet is voldaan aan het in artikel 225, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht vereiste opzet, leidt niet tot een ander oordeel. Daarbij is van belang dat het LBB in het advies concludeert dat vermoedelijk valsheid in geschrifte is gepleegd en niet dat dat in strafrechtelijke zin bewezen kan worden.⁴ Dat het OM de zaak inmiddels wegens het ontbreken van wettig en overtuigend bewijs heeft geseponeerd, maakt dat vermoeden naar het oordeel van de rechtbank niet anders. Daarbij komt dat uit artikel 3a, tweede

lid, van de Wet Bibob volgt dat een sepot niet in de weg staat aan het op grond van dat strafbare feit vaststellen van de mate van gevaar. Verder heeft het college naar het oordeel van de rechtbank het vermoeden van valsheid in geschrifte terecht bij het besluit betrokken als strafbaar feit dat samenhangt met de verzochte vergunning. Zoals het college heeft gesteld, kan valsheid in geschrifte worden gefaciliteerd door de vergunning, als het bijvoorbeeld gaat om financiering en betaling van bouwwerkzaamheden en de (fiscale) verantwoording daarvoor.

5.2.2.

Naar het oordeel van de rechtbank slaagt het betoog van eiser dat het college zijn besluit ten onrechte heeft gebaseerd op de kilometertellerfraude wél. Het college heeft in dit kader gesteld dat zowel de valsheid in geschrifte als de kilometertellerfraude zijn te classificeren als fraudedelict. Fraudedelicten kunnen worden gepleegd bij en gefaciliteerd door vergunningaanvragen in het algemeen, dus ook bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, aldus het college. Met dit standpunt gaat het college echter voorbij aan de specifieke aard van het strafbare feit, dat bovendien strafbaar is gesteld in een materie specifieke wet, te weten in artikel 70m, gelezen in samenhang met artikel 176, tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994. Eiser stelt gelet hierop terecht dat de kilometertellerfraude uitsluitend samenhangt met voertuigen. Dit strafbare feit hangt niet samen met de activiteiten waarvoor de omgevingsvergunning is aangevraagd, te weten het verplaatsen van de woonwagen naar de nieuwe locatie. Het hangt ook niet samen met het doel van de aangevraagde omgevingsvergunning, te weten het gebruik van de woonwagen als

woning.

5.3.

Eiser voert aan dat het dumpen van puin en tegels in strijd met de Wet milieubeheer niet kan worden gefaciliteerd door de aangevraagde omgevingsvergunning. Volgens eiser valt niet in te zien dat de specifieke vergunningsactiviteit, te weten een verplaatsing van 20 meter van een bestaande woonwagen, samenhangt met het handelen in strijd met de Wet milieubeheer.

5.3.1.

Dit betoog slaagt niet. Het LBB heeft in zijn advies geconcludeerd dat het dumpen van puin en tegels in het verlengde ligt van bouwactiviteiten. Met de aangevraagde vergunning kan dit delict volgens het LBB worden gefaciliteerd. Het college heeft deze conclusie naar het oordeel van de rechtbank terecht in zijn besluit overgenomen. Zoals volgt uit overweging 5.1.1. mocht het college ook het beoogde gebruik van de woonwagen bij zijn beoordeling betrekken. Het college wijst er in dit verband terecht op dat, kijkend naar het gebruik van het bouwwerk, het milieudelict ook door dat gebruik kan worden gefaciliteerd, bijvoorbeeld bij toekomstige al dan niet vergunningplichtige (ver)bouwwerkzaamheden aan de woonwagens.

5.4.1.

Uit de uitspraak van de Afdeling van 17 juli 20195 volgt dat bij de toepassing van de b-grond (artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet Bibob) moet worden beoordeeld of ernstig gevaar bestaat dat de vergunning mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen. In de memorie van toelichting op de Wet Bibob staat dat het Bibob-instrumentarium is bedoeld om bestuursorganen te informeren over

het gevaar dat subsidies of vergunningen worden misbruikt ten behoeve van criminele activiteiten, derhalve over de risico's dat door die subsidies of vergunningen criminaliteit wordt gefaciliteerd (Kamerstukken II 1999/00, 26 883, nr. 3, p. 19). Beoogd wordt te voorkomen dat door het verlenen van vergunningen de overheid onbedoeld criminele activiteiten zou faciliteren (p. 6). Bij amendement [naam] en [naam] is de bouwvergunning onder de reikwijdte van de Wet Bibob gebracht. Daarmee werd beoogd het tegengaan van witwassen van crimineel geld - hetgeen onder de a-grond valt - en het tegenhouden van ongewenste activiteiten in onroerend goed (Kamerstukken II 2001/02, 26 883, nrs. 27 en 45, p. 13-14). Gelet op de tekst van artikel 2.20, eerste lid, van de Wabo en de geschiedenis van de totstandkoming van dit amendement, kan een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen ook op de b-grond worden geweigerd. Dat is, zo volgt uit artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet Bibob, mogelijk als ernstig gevaar bestaat dat de vergunning mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen. Dat gevaar moet ingevolge artikel 3, derde lid, aanhef en onder a, van de Wet Bibob worden vastgesteld op basis van feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat de betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten die zijn gepleegd bij activiteiten die overeenkomen of samenhangen met activiteiten waarvoor de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is aangevraagd. Hierbij valt onder meer te denken aan de financiering van de bouwactiviteiten, die faciliterend kan zijn voor het plegen van overtredingen. Daarnaast is niet uitgesloten dat strafbare feiten die al dan niet vermoedelijk zijn gepleegd bij of vanwege eerdere bouwactiviteiten, zoals overtredingen van de wetgeving inzake bouw, arbeidsomstandigheden

en milieu, daarbij worden betrokken. Het enkele feit dat dergelijke overtredingen bij eerdere bouwactiviteiten zijn gepleegd zal evenwel in de regel niet voldoende zijn voor het oordeel dat een vergunning moet worden geweigerd. Uit artikel 3, vijfde lid, van de Wet Bibob blijkt immers dat er sprake moet zijn van evenredigheid van de weigering met de mate van het gevaar en de ernst van de strafbare feiten. Het zal daarbij dus moeten gaan om overtredingen die ernstig zijn en/of structureel of stelselmatig zijn gepleegd. Lichtere en incidentele overtredingen die zijn gepleegd tijdens of vanwege eerdere bouwactiviteiten worden ook betrokken bij de beoordeling van de evenredigheid en kunnen, hoewel zij daarvoor veelal niet zelfstandig dragend kunnen zijn, bijdragen aan het oordeel dat een aangevraagde omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vanwege de b-grond moet worden geweigerd, aldus de Afdeling.

5.4.2.

De rechtbank leidt uit deze overweging, en meer in het bijzonder uit de voorbeelden die de Afdeling van mogelijke samenhangende strafbare feiten heeft gegeven, af dat de samenhang tussen de strafbare feiten en een omgevingsvergunning bouwen concreet genoeg moet zijn. Elk gebouw kan immers worden gebruikt voor het plegen van een strafbaar feit. Dat de samenhang concreet genoeg moet zijn, leidt de rechtbank ook af uit een uitspraak van de Afdeling van 11 april 2018 over een aanvraag voor een vergunning voor de bouw van een schuur.⁶ De Afdeling heeft in die uitspraak overwogen dat de strafbare feiten hennepcultuur en heling geen betrekking hadden op het gebruik van de schuur. Dat in de schuur een, mogelijk uit strafbare feiten binnen het autodemontagebedrijf verkregen middelen aangeschafte scooter en quad werden gestald, is daarvoor

volgens de Afdeling onvoldoende. Daarbij heeft de Afdeling van belang geacht dat een schuur bij een woning in het algemeen wordt gebruikt om spullen in op te slaan en voertuigen te stallen. Bij het samenhangcriterium in verband met een omgevingsvergunning bouwen, moet het, zo leidt de rechtbank uit deze uitspraak af, gaan om een bijzondere, meer instrumentele rol, dat een gebouw of het gebruik van een gebouw bij het plegen van een strafbaar feit kan spelen.

5.4.3.

Volgens het college hangen de Opiumwetdelicten waarvoor eiser is veroordeeld samen met de aangevraagde omgevingsvergunning, omdat het beoogd gebruik van de vergunning, het wonen in de woonwagen, (indirect) nuttig kan zijn voor het bewerken en verkopen van hennep en ook voor het functioneren in een samenwerkingsverband. Daarbij heeft het college ook gewezen op het aanvullend advies van het LBB. Daarin heeft het verduidelijkt dat eiser is veroordeeld voor het deelnemen aan een criminele organisatie met als doel het verwerken van hennep en dit vervolgens met een wiettaxi te vervoeren en verkopen. Het verwerken van de hennep heeft daarbij plaatsgevonden in een woning. Het deelnemen aan een criminele organisatie met dit oogmerk, het vervoer en verkopen van hennep en het verwerken daarvan in een woning hangen volgens het LBB in dit feitencomplex nauw met elkaar samen. Omdat de omgevingsvergunning in dit geval is aangevraagd in het kader van de verplaatsing van een woonwagen met wonen als beoogd gebruik en het verwerken van de hennep heeft plaatsgevonden in een woning, is volgens het LBB sprake van de samenhangvarianten 'gepleegd bij' en van 'faciliteren'.

5.4.4.

De rechtbank is van oordeel dat het college ten onrechte samenhang heeft aangenomen tussen het handelen in strijd met de Opiumwet en de aangevraagde omgevingsvergunning. Vast staat dat het vervoeren en verkopen van de hennep niet vanuit een woning, maar vanuit een wiettaxi plaatsvond. In zoverre bestaat geen samenhang met de aangevraagde vergunning. Wél vond het verwerken (knippen) van de hennep plaats in een woning, waarbij het overigens niet om de woning van eiser ging. Hoewel hiermee een zekere samenhang bestaat met het doel waarvoor eiser de omgevingsvergunning in deze zaak heeft aangevraagd (het beoogde gebruik als woning), is de rechtbank van oordeel dat die samenhang niet concreet genoeg is. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat de woning niet instrumenteel is geweest of een bijzondere rol heeft gespeeld, bij het plegen van dit feit. Het verwerken van hennep is niet gebonden aan een gebouw of het beoogde gebruik van een gebouw als woning en kan in elk gebouw plaatsvinden. Dat een woonruimte (indirect) nuttig kan zijn voor het handelen in strijd met de Opiumwet is dus niet genoeg om samenhang aan te nemen. Voor zover het LBB in het aanvullend advies onder verwijzing naar de hiervoor in overweging 5.4.2 genoemde uitspraak van de Afdeling van 11 april 2018 heeft gesteld dat het handelen in strijd met de Opiumwet niet tot het normaal gebruik van een woning behoort en dat daarom aan het samenhangcriterium is voldaan, gaat de rechtbank daar niet in mee. Dat het plegen van strafbare feiten in een woning niet tot het normaal gebruik van een woonruimte behoort, geldt namelijk, zoals ook eiser terecht stelt, in algemene zin voor elk strafbaar feit. De rechtbank kan zich voorstellen dat haar oordeel anders kan zijn

als het zou gaan om een hennepkwekerij in een woning, of als een woning daadwerkelijk als verkooppunt voor hennep heeft gefungeerd. In die situaties heeft de woning een specifieke, instrumentele rol bij het plegen van de strafbare feiten. Maar deze situaties doen zich in deze zaak niet voor. De rechtbank komt dan ook tot het oordeel dat het college het handelen in strijd met de Opiumwet ten onrechte bij zijn besluitvorming heeft betrokken, omdat het geen feiten zijn die zijn gepleegd bij activiteiten die overeenkomen of samenhangen met activiteiten waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd, als bedoeld in artikel 3, derde lid, aanhef en onder a, van de Wet Bibob. Het betoog van eiser slaagt.

5.5.

De rechtbank komt gelet op de overwegingen 5.2 – 5.4 tot de conclusie dat het college het handelen in strijd met de Wegenverkeerswet 1994 en het handelen in strijd met de Opiumwet niet bij het bestreden besluit mocht betrekken. Naar het oordeel van de rechtbank kunnen de feiten die overblijven, te weten de valsheid in geschrifte en het handelen in strijd met de Wet milieubeheer, op zichzelf de conclusie dragen dat het gaat om een ernstig gevaar dat de vergunning mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen en dat in zoverre de bevoegdheid, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet Bibob bestaat om de vergunning te weigeren. Daarmee is echter niet gezegd dat het college de vergunning ook mocht weigeren. Daarvoor moet de weigering, gelet op artikel 3, vijfde lid, van de Wet Bibob, evenredig zijn met de mate van het gevaar en de ernst van de strafbare feiten. Naar het oordeel van de rechtbank is dat niet het geval. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat het gaat om twee minder

ernstige strafbare feiten. Het handelen in strijd met de Wet milieubeheer, het storten van puin en tegels in een sloot, is afgedaan met een strafbeschikking. De rechtbank wijst in dit verband ook op de in overweging 5.4.1 aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 17 juli 2019. Verder heeft het OM de zaak in het kader van valsheid in geschrifte geponeerd. Wat de mate van gevaar betreft, is van belang dat eiser met nadere stukken inzichtelijk heeft gemaakt dat en hoe de woonwagen inmiddels naar de nieuwe locatie is verplaatst en daarbij is niet gebleken van strafbare feiten. Hier staat tegenover dat de gevolgen van de weigering van de omgevingsvergunning voor eiser en zijn gezin zeer ingrijpend zijn, omdat deze ertoe leidt dat ze niet in de woonwagen kunnen wonen en noodgedwongen een andere woning zouden moeten zoeken. Het college heeft de vergunning dan ook ten onrechte geweigerd op grond van artikel 3, eerste lid, van de Wet Bibob.

6.1.

Zoals de rechtbank in overweging 5.2.1. heeft overwogen, heeft het LBB in het advies geconcludeerd dat een ernstig vermoeden bestaat dat eiser op 14 januari 2023 valsheid in geschrifte heeft gepleegd bij het invullen van het Bibob-formulier en mocht het college het vermoeden van valsheid in geschrifte, ondanks het sepot van het OM, betrekken bij het bestreden besluit. Dat betekent dat het college ook op grond van artikel 3, zesde lid, van de Wet Bibob bevoegd was om de verzochte vergunning te weigeren. Het college mag de vergunning op grond van deze bepaling echter alleen weigeren als de weigering tenminste evenredig is met, ingeval van vermoedens, de ernst daarvan en met de ernst van het strafbare feit. Naar het oordeel van de rechtbank is de weigering niet even-

redig. Voor dit oordeel wijst de rechtbank op overweging 5.5. Dat betekent dat het college de verzochte vergunning ook niet heeft mogen weigeren op grond van artikel 3, zesde lid, van de Wet Bibob. Het betoog van eiser slaagt.”

8. 13b Opiumwet. Sluiting ten tijde van coronamaatregelen niet onevenwichtig.

Rb. Oost-Brabant 14 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:499

Dat ten tijde van het besluit om de woning tijdelijk te sluiten coronamaatregelen golden, maakt de sluiting niet onevenwichtig. De toen geldende regels vormden geen beletsel voor een tijdelijk verblijf bij anderen.

“5.3.2. Dat ten tijde van de besluitvorming coronamaatregelen golden, maakt de sluiting ook niet onevenwichtig. De burgemeester heeft zich op het standpunt mogen stellen dat de toen geldende voorschriften tegen de bestrijding van het coronavirus geen beletsel vormden voor een tijdelijk verblijf bij anderen. Niet is gebleken dat het voor haar niet mogelijk was op een verantwoorde manier op zoek te gaan naar vervangende woonruimte.

5.3.3. Ter zitting heeft [appellante] aangevoerd dat zij door de strafrechter is vrijgesproken. De strafrechter ondersteunt daarmee de verklaring van [appellante] dat zij geen wetenschap van de aangetroffen drugs en drugsgelateerde goederen had en haar dus geen verwijt treft. De Afdeling overweegt hierover als volgt. Zoal de Afdeling eerder heeft overwogen, onder mee in de uitspraak van 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285, is de sluiting van een woning een herstelsanctie die betrekking heeft

op de woning als zodanig en de bekendheid van deze woning als drugspand in het drugscircuit en slechts in mindere mate ziet op de bij de drugshandel betrokken personen. De woningsluiting op grond van artikel 13b van de Opiumwet dient dus een ander doel dan een strafrechtelijke procedure en kan alleen al om die reden daarmee niet op één lijn worden gesteld. De stelling van [appellante] dat zij door de strafrechter is vrijgesproken, is dus onvoldoende voor het oordeel dat de woningsluiting onevenwichtig is.

5.3.4. Gelet op wat hierboven staat, heeft de burgemeester de belangen bij de sluiting van de woning voor de duur van drie maanden zwaarder mogen wegen dan de belangen van [appellante] bij het voortgezet gebruik van de woning. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat sluiting van de woning voor drie maanden niet onevenredig was in verhouding tot de daarmee te dienen doelen.”

9. Wet Bibob. Weigering openbaarmaking gegevens terecht.

[ABRvS 28 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:843](#)

De Wet Bibob kent een bijzondere openbaarmakingsregeling die de Wob opzij zet. De feiten in de weigeringsbesluiten maken deel uit van het onderzoek in het kader van de Wet Bibob en zijn bovendien sterk verweven met (persoons)gegevens van de betrokkenen.

“4. [appellante] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college terecht de opgevraagde weigeringsbesluiten exploitatievergunningen op grond van artikel 7a en 28 van de Wet Bibob geheim heeft gehouden. [appellante] voert hiertoe aan dat het mogelijk zou moeten zijn om deze besluiten op zo'n manier te anonimiseren dat de gevraagde informatie, de reden voor de weigering van de gevraagde vergunningen, wordt verstrekt zonder dat hiermee strijd ontstaat met het bepaalde in artikel 7a en 28 van de Wet Bibob, bijvoorbeeld in de vorm van een samenvatting. Verder betoogt [appellante] dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de weigeringen een product zijn van het Bibob-onderzoek en daarom geheim gehouden moeten worden. Als de rechtbank hierin gevolgd zou moeten worden betekent dit dat geen enkele horecavergunning openbaar gemaakt zou kunnen worden. Volgens [appellante] is dat, vanwege de rechtsbescherming voor derden, een onwenselijke situatie.

4.1. Artikel 28 van de Wet Bibob luidt:
“1. Een ieder die krachtens deze wet de beschikking krijgt over gegevens met betrekking tot een derde, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voorzover een

bij deze wet gegeven voorschrift mededelingen toelaat.

2. Het bestuursorgaan dat of de rechtspersoon met een overheidstaak die een advies ontvangt, geeft de daarin opgenomen gegevens niet door, behoudens aan:
[...]”.

4.2. De Afdeling stelt vast dat de opgevraagde weigeringsbesluiten en exploitatievergunningen voortvloeien uit het van het Bibob-onderzoek. De Wet Bibob bevat een bijzondere openbaarmakingsregeling die de Wob opzij zet (vergelijk de uitspraak van 25 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:265). De feiten in de weigeringsbesluiten maken deel uit van het onderzoek in het kader van de Wet Bibob en zijn bovendien sterk verweven met (persoons)gegevens van de betrokkenen. Gelet hierop zou in de weigeringsbesluiten geen zinnige informatie of leesbare tekst overblijven als deze gegevens worden weggelakt. Het is dan ook juist dat de rechtbank heeft geoordeeld dat het college terecht de opgevraagde weigeringsbesluiten heeft geweigerd openbaar te maken, omdat artikel 28 in samenhang gelezen met artikel 7a van de Wet Bibob in geheimhouding daarvan voorziet.

4.3. Het betoog slaagt niet.

5. [appellante] betoogt verder dat de rechtbank ten onrechte de belangenafweging in het voordeel van het college heeft laten uitvallen. Hiertoe voert zij aan dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college onevenredig wordt benadeeld als een ieder inzicht verkrijgt in het interne beraad over strategieën, risicobeoordelingen en slagingskansen of de procespositie. Het geheimhouden van het interne beraad van het college leidt volgens [appellante] tot een grote disbalans in machtsverhouding en rechtspositie in het voordeel van de gemeente. [appellante] voert verder aan dat zij door de onherroepelijk vastgestelde onrechtmatige besluitvorming in relatie tot de exploitatievergunning aanzienlijke schade heeft geleden. Zij heeft dan ook een groot persoonlijk belang waardoor het openbaar maken van de gevraagde informatie in dit concrete geval zwaarder moet wegen dan het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

5.1. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank op juiste gronden heeft geoordeeld dat het college aan de weigering om de documenten in hun geheel openbaar te maken artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob ten grondslag heeft mogen leggen. Zoals de Afdeling eerder heeft geoordeeld, bijvoorbeeld in de uitspraak van 12 september 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2988, beschermt artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob ook het belang bij het voorkomen van onevenredige benadeling van een (rechts)persoon met het oog op diens procespositie. Wat in die documenten voor zover niet openbaar gemaakt staat kan

de procespositie van het college schaden. Daarnaast mocht het college in vertrouwen overleg kunnen plegen met een advocaat om op die wijze de processtrategie van het college te kunnen bepalen. De rechtbank heeft over de daarop betrekking hebbende informatie terecht overwogen dat kennisname door [appellante] daarvan het college zou benadelen in zijn procespositie. Het college zou dan namelijk vertrouwelijk gedeelde standpunten prijs moeten geven, die het in de civiele procedure niet aan de orde wenst te stellen. Het college mocht daarom het belang dat de documenten niet openbaar worden gemaakt weegt zwaarder laten wegen dan het belang van openbaarmaking van die documenten.

5.2. Dat [appellante] een persoonlijk belang bij openbaarmaking heeft, is geen belang dat de Wob dient. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 17 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:356, en de uitspraak van 11 september 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3101), dient het recht op openbaarmaking op grond van de Wob uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Bij de te verrichten belangenafweging wordt het algemene of publieke belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie afgezet tegen de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker. Het persoonlijke belang van [appellante] bij de gevraagde informatie speelt daarom bij de beoordeling van haar Wob-verzoeken geen rol en is dan ook niet relevant voor de vraag of het college verplicht is tot openbaarmaking.”

PLATFORM

HANDHAVING EN TOEZICHT IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Als lid van dit landelijke platform is jouw organisatie voor €699,- per jaar verzekerd van exclusieve toegang tot actuele kennis, innovatie en intervisie op het vlak van handhaving en toezicht. Zeker na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het van groot belang om goed op de hoogte te zijn van de laatste nieuwe rechtspraak op het gebied van handhaving en toezicht. Met jouw deelname aan het platform zorgen wij ervoor dat je niets mist en blijf je up-to-date.

Platformleden krijgen exclusieve toegang tot:

- ✓ **Vier keer per jaar webinar 'Kwartaalupdate handhaving en toezicht'**
Chantal organiseert **4 keer** per jaar een webinar over de belangrijkste ontwikkelingen in de rechtspraak op het gebied van handhaving en toezicht. Met ruimte om tijdens het webinar vragen te stellen, of na afloop telefonisch of per e-mail één op één een concrete casus te bespreken.
- ✓ **Een jaarlijkse fysieke studiebijeenkomst**
Jaarlijks verzorgt Chantal een **verdiepende studiebijeenkomst** over een specifiek thema in het vakgebied handhaving en toezicht. Toegespitst op de actualiteit, zoals bijvoorbeeld handhaving onder de Omgevingswet.
- ✓ **Nieuwe publicaties & blogs**
Als eerste ontvang je de nieuwste publicaties en blogs van Chantal over handhaving en toezicht direct in je mailbox.
- ✓ **Een maandelijkse nieuwsbrief**
Chantal stuurt je **iedere maand** een nieuwsbrief met de belangrijkste uitspraken.
- ✓ **De besloten LinkedIn groep**
Via een besloten groep houdt Chantal je op de hoogte van recente rechtspraak, geeft ze updates over haar promotieonderzoek met als onderwerp het evenredigheidsbeginsel en beantwoordt vragen. Daarnaast kunnen vakgenoten met elkaar de discussie aangaan.

Meer informatie of direct aanmelden?
platformhandhavingentoezicht@hekkelman.nl

Chantal van Mil | Advocaat
024 - 382 83 12 | c.van.mil@hekkelman.nl

**Hekkel
man** advocaten | notarissen